

4.5.1 ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ວັດແທກ

ວັດຖຸປະສົງຂອງການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການວັດແທກ

ການຕິດຕາມກວດກາຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຝົ້າລະວັງເປັນປະຈຳ ຫຼື ສັງເກດການດຳເນີນກິດຈະການ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານທີ່ໜ້າພໍໃຈ, ກວດເບິ່ງຂະບວນການ ແລະ ການປັບປຸງຕາມທີ່ຕ້ອງການ, ແລະ ສືບຕໍ່ບັນດາບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຈະທຳການວັດແທກເມື່ອມີການປະເມີນທາງດ້ານປະລິມານ, ຕົວຢ່າງ, ຕົວປຸງໃນການດຳເນີນການ, ການປ່ອຍສິ່ງເສດເຫຼືອ, ຫຼື ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ວັດແທກໃຊ້ສຳລັບ:

- ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າໃນ EMS, ຕົວຢ່າງ, ເພື່ອກ້າວໄປເຖິງວັດຖຸປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ, ໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນທີ່ບໍ່ປະຕິບັດຕາມ, ໂດຍການເຝິກບຸກຄະລາກອນ
- ກຳນົດແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງບັນຫາ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງທັນການ ແລະ ຖືກຕ້ອງ
- ມີການລວບລວມບັນຫາຢ່າງທັນການ ແລະ ປັບປຸງຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ມີການປະຕິບັດການປ້ອງກັນເມື່ອມີຫຍັງຜິດພາດ
- ປະເມີນຄຸນນະພາບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍສົມທຽບກັບບັນດາກົດລະບຽບຂັ້ນຊັບຊ້ອນ
- ສະແດງຄວາມທ່ວງໃຍທີ່ມີຢູ່ ແລະ ປະເມີນຜົນຂອງຕົນເອງ
- ປະຕິບັດຕາມທີ່ນະໂຍບາຍສິ່ງແວດລ້ອມວາງອອກ.

ຈະຕິດຕາມກວດກາ ແລະ/ຫຼື ວັດແທກຫຍັງແດ່?

ຈະມີບັນດາປັດໃຈຕ່າງໆຫຼາຍຢ່າງເກືອບບໍ່ສິ້ນສຸດທີ່ ຕ້ອງທຳການຕິດຕາມກວດກາເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ EMS. ອົງການຈັດຕັ້ງສ່ວນຫຼາຍອາດຈະທຳການຕິດ ຕາມກວດກາໜ້ອຍບັນຫາໂພດ ແລະ ດົນຈິ່ງມີການ ປະຕິບັດ. ຈຸດສຳຄັນໃນແຜນງານການຕິດຕາມກວດກາກໍຄືກຳນົດບັນດາປັດໃຈຕົວປຸງ

ທີ່ສຳຄັນທີ່ຈະສະໜອງໃຫ້ ‘ຈັ່ງຫວະກວດກາ’ ໃນ EMS, ແລະ ເພື່ອປະເມີນວ່າການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການວັດແທກ ຕ້ອງການປະຕິບັດເລື້ອຍປານໃດ, ຖືກຕ້ອງສຳໃດ, ແນ່ນອນສຳໃດ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ລະບົບການຄຸ້ມຄອງດຳເນີນໄປຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ.

ISO 14001 ຂໍ້ທີ 4.5.1 ວ່າດ້ວຍການ ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ວັດແທກ ເວົ້າວ່າ:

ອົງການຈັດຕັ້ງຄວນຈະສ້າງ ແລະ ຮັກສາຂະບວນການເຮັດເອກະສານເພື່ອ ຕິດຕາມ ແລະ ວັດແທກ ໂດຍອີງຕາມຄຸນ ລັກສະ ນະການດຳເນີນການ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວເປັນປົກກະຕິທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບສິ່ງ ແວດລ້ອມທີ່ສຳຄັນ. ໃນນີ້ຄວນຈະບັນຈຸ ຂໍ້ມູນເພື່ອຄຸນນະພາບຂອງຂະບວນການ, ການຄວບຄຸມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການປະຕິບັດຕາມບັນດາວັດຖຸປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງ.

ເຄື່ອງມືໃນການຕິດຕາມກວດກາຄວນ ຈະໄດ້ປັບ ແລະ ຮັກສາ, ແລະ ບົດບັນທຶກຂອງຂະບວນການຄວນກ່ຽວພັນກັບຂະບວນ ການຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ. ອົງການຈັດຕັ້ງ ຄວນສ້າງ ແລະ ຮັກສາຂະບວນການທີ່ ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ແລ້ວເພື່ອປະຕິບັດ ຕີລາຄາເປັນໄລຍະຕາມກົດລະບຽບ ແລະ ກົດໝາຍຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນບັນດາຫົວເລື້ອງທີ່ໄປທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຕິດຕາມກວດກາຢ່າງເປັນປະຈຳ:

- ຄຸນນະພາບການດຳເນີນການໂດຍລວມຕາມເງື່ອນໄຂຂອງ EMS
- ຫົນທາງຂອງຂະບວນການກ້າວໄປເພື່ອບັນລຸວັດຖຸປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
- ຕົວບົ່ງຊີ້ຄຸນນະພາບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແຜນງານຂອງການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ເງື່ອນໄຂ ໃນການປະຕິບັດລະບຽບກົດໝາຍ
- ການດຳເນີນການກ່ຽວກັບການຜະຫຼິດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງເຄື່ອງມືທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສຳຄັນ, ແລະ ອຸປະກອນຄວບຄຸມມົນລະພິດ.

ບາງຈຸດສຳຄັນສະເພາະທີ່ຄວນຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ວັດແທກປະກອບມີ:

- ສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ປ່ອຍອອກສູ່ອາກາດ, ນ້ຳ, ດິນ ແລະ ການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ
- ຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມຕໍ່ກັບອາກາດ, ນ້ຳ, ດິນ, ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ, ນິເວດວິທະຍາ, ແລະ ມະນຸດ
- ພະລັງງານທີ່ໃຊ້
- ການສົ່ງ, ເກັບມ້ຽນ, ແລະ ຖິ້ມ ສານເຄມີ, ເຊື້ອໄຟ, ສານອັນຕະລາຍ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອ
- ຄວາມຕ້ອງການໃນການເຝິກ, ການດຳເນີນການເຝິກ, ສ້າງຈິດສຳນຶກດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຄວາມສາມາດໃຫ້ພະນັກງານ
- ການສື່ສານຈາກພາກສ່ວນທີ່ສົນໃຈ ແລະ ການເອົາໃຈໃສ່ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ
- ການແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນ
- ການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ (QA/QC) ຂອງ ການເກັບຕົວຢ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການວິເຄາະ ໃນຫ້ອງທົດລອງ
- ປະສິດທິພາບ ແລະ ເວລາ ຂອງການດັດແປງ ແລະ ການປະຕິບັດການປ້ອງກັນ
- ການປະຕິບັດເງື່ອນໄຂສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຜູ້ສັນຍາ
- ເອກະສານຂໍ້ມູນໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ທັນກັບສະພາບ ແລະ ຄຸ້ມຄອງດີຫຼືບໍ່.
- ທຸກອັນທີ່ກ່າວໄວ້ໃນ ISO 14001 “ຄວນຈະບຳລຸງຮັກສາ”.

ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວັດແທກສຳລັບ EMS ຕ້ອງມີການປັບມາດຕະຖານເປັນປົກກະຕິ ເພື່ອຮັບປະກັນໃນການອ່ານທຸກການວັດແທກຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ການປະຕິບັດ ບັນດາລະບຽບກົດໝາຍ ຂອງອົງການ ຈັດຕັ້ງມີການຕິດຕາມກວດກາເລື້ອຍໆ, ເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມນະໂຍບາຍຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຕ້ອງຮູ້ໄວ້ວ່າ ຈຳນວນສອງບ່ອນໃນທັງໝົດສິບບ່ອນ ທີ່ ISO 14001 ກຳນົດໃນຂະບວນການດຳເນີນ ເອກະສານ ແມ່ນຢູ່ໃນອົງປະກອບນີ້ ຂອງມາດຕະ ຖານ. ເປັນທີ່ຈະແຈ້ງແລ້ວວ່າ ມີການເນັ້ນໜັກແໜ້ນ ໃສ່ຄວາມເປັນຈິງ, ຄວາມເປັນໝາກຜົນ, ແລະ ຄວາມມີມາດຕະຖານສູງໃນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການວັດແທກ ຢ່າງສະເໝີ ຕົ້ນສະເໝີປາຍ.

ສະຫຼຸບບັນດາຈຸດສຳຄັນ

- ວິທີການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ວັດແທກເປັນກຸນແຈສຳຄັນແກ່ການສືບຕໍ່ປັບປຸງ ແລະ ຮັກສາມາຕະຖານຂອງຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ.
- ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂທາງດ້ານກົດໝາຍແມ່ນເປັນເງື່ອນໄຂຈຳເປັນອັນໜຶ່ງໃນມາດຕະຖານ ISO 14001.
- ກວດສອບຜົນໄດ້ຮັບຈະໄດ້ດີກໍຕໍ່ເມື່ອມີການເກັບຕົວຢ່າງທີ່ຖືກວິທີ ແລະ ການຕັ້ງມາຕະຖານເຄື່ອງມືໄດ້ຖືກຕ້ອງ.
- ທຸກໆຢ່າງທີ່ກ່າວໄວ້ໃນ ISO 14001 ຈະຕ້ອງຖືກບຳລຸງຮັກສາ, ຕິດຕາມກວດກາ ຫຼື ວັດແທກ.